

בית כנסת "אדרת אליהו"
ע"ש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ז"ל

עלי אדרת אליהו

בס"ד שבת "תרומה" ה'תשע"ח
גיליון 175

משנכנס אדר מרבים ב"שכינה"

כשמדברים על חודש אדר, מיד עולה חיוך על הפנים. חג הפורים, התחפושות, ודברי חז"ל - "משנכנס אדר מרבין בשמחה" - מעוררים התרגשות ושמחה בלב.

בכל תרבות, עם וחברה נחשבת השמחה למידה טובה וחיובית. השמחה בה שרוי אדם איננה נחלתו הפרטית, כי אם מקרינה היא כלפי חוץ לכל סובביו ומכריו.

אולם, בעם ישראל, השמחה אינה נשארת רק בגדר "מידה טובה" ש"כדאי" להשיגה. השמחה היא תנאי הכרחי בכדי להגיע לחיבור גדול ושלם יותר עם בורא עולם.

במספר מקומות למדו חכמינו הקדמונים כי השכינה אינה שורה אלא במקום בו יש שמחה. השכינה היא סמל לכך ש-ה' שוכן בתוכנו, כאן בארץ, ואותה שכינה אינה שורה אלא במקום בו השמחה מצויה.

כך יעקב אבינו שהיה שרוי בצער כבד על היעלמותו של יוסף בנו האהוב- נעלמה ממנו השכינה, עד שחזרה אליו השמחה כשפגש את יוסף.

כך אלישע הנביא לא זכה להשראת השכינה, בזמן שחיילי צבא ישראל היו זקוקים לנבואתו ועמדו למות בצמא במדבר, וזאת בשל כעסו על יהורם מלך ישראל שהיה עובד ע"ז.

וכך, מסביר הר"ן, היה זקוק יצחק אבינו לסעודה גדולה המשמחת את הלב, כדי שתשרה בו השכינה ויוכל ברכך את בנו.

נברך את הציבור בברכה לשמחה גדולה שתגיע ותכנס לליבו של כל אחד ולביתו של כל אחד, ונזכה בתוך שאר אחינו בית ישראל לחודש של בשורות טובות, שמחות קטנות וגדולות, ולהשראת שכינתו של בורא עולם בכל מקומות מושבותינו.

חודש טוב ומבורך,

בגיליון זה:

משנכנס אדר מרבים ב"שכינה"

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

הלכה בקהילה

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

אתרים מתחפשים

יעקב שניידר

על כוס קפה

ראיון עם ד"ר בואנו דה מסקיטה

הבכור שור

יהודה ליבוביץ'

כאשר צוה ה' את משה

סמי ויינדלינג

ברכות הודאות והודעות

הוועד

הלכות "וואטס-אפ" בקהילה:

רב הקהילה אסף הר-נוי

הפעם, באופן חריג, המדור ההלכתי לא יעסוק בשאלה מסויימת שנשאלה ע"י אחד מחברי הקהילה, אלא בנושא חשוב שעלה ממספר חברים הקשור לקבוצת ה"וואטס-אפ" הקהילתית.

באופן כללי נאמר, כי ישנם נושאים רבים שיש לתת עליהם את הדעת בעקבות ההתפתחות הטכנולוגית ההולכת ומתקדמת בכל יום ויום. הכוח הנמצא בידינו כיום גדול עשרת מונים מזה שהיה בידינו רק לפני עשור, ועלינו לבחון היטב כיצד אנו משתמשים בו להופעת טוב, וחס וחלילה לא לעשיה של רע.

להלן נכתוב עשר "הלכות" שיש לשים לב אליהם בהתייחס לשליחת הודעות ב"וואטס-אפ". כמובן שמדובר ברשימה חלקית וכל אשר יוסיף ויזהר- הרי זה משובח.

1. אין לספר לשון הרע(אפילו דברי אמת) וק"ו שלא להוציא שם רע(דברי שקר), בין על מישהו מחברי הקבוצה ובין על מישהו אחר.
2. יש להשתדל לכתוב הודעות השייכות לכלל חברי הקבוצה ולא להעלות תמונות או סרטים שאינם שייכים לשיח הקבוצתי.
3. יש להשתדל שלא להעלות הודעות ארוכות מדי, מתישות מדי או נטולות קשר ועניין.
4. יש להשתדל שלא לכתוב בקבוצה הודעה שמיועדת רק לאדם אחד.
5. כל הודעה שנשלחת גורמת לביטול זמנם של חברי הקבוצה. חשוב על כך רגע לפני השליחה.
6. אין לכתוב עלבונות, חלילה.
7. הערות וביקורות אישיות יש להעלות באופן אישי ולא לכותבם כהודעה בקבוצה.
8. כאשר אתה בשיחה עם מישהו(פנים אל פנים)- יש להשתדל מאוד שלא להביט בטלפון ולקרוא הודעת "וואטס-אפ"- שכן גדול כבוד הבריות שלפניך יותר מהודעה חשובה של אחד מחברי הקהילה.
9. לפני כתיבת הודעה- נסה לדמיין שהאדם שאתה כותב לו עומד מולך ואתה אומר לו את זה בע"פ.
10. מצווה לענות בזריזות לאדם ששואל שאלה וביכולתך לענות ולסייע לו.

יהי רצון שנזכה לדיבוק חברים, מתוך אהבה, אחווה, שלום ורעות!

אתרים מתחפשים

יעקב שניידר

בכניסה לעיר העתיקה של ירושלים, מימין לשער יפו, מתנוסס לתפארת מגדל שהפך במשך השנים לאחד מסמליה המובהקים של העיר. תמונת המגדל מפורסמת וממשיכה להתפרסם. היא משולבת גם בלוגו של המוזיאון הנמצא כיום במצודה העתיקה שלרגלי המגדל, אשר שמו בפי כל הוא: "מגדל דוד".

המגדל דן הוא צריח של מסגד מוסלמי שנבנה ע"י הטורקים העותמנים, אותם שליטים אשר הקיפו את העיר העתיקה בחומה שבה משולב המגדל. עד כמה שידוע לנו, דוד המלך לא בנה מסגדים בירושלים. יתרה מזו, רגליהם של המוסלמים הראשונים דרכו על אדמת ירושלים יותר מ-1500 שנה אחרי דוד. אם כך, אנו שואלים: איך קרה שמגדלנו מזהה עם דוד מלך ישראל?

התשובה לכך היא בעצם, מסע מזורז בעקבות תולדותיה של ירושלים העיר. לפני כ-3000 שנה מגיע דוד לירושלים, מתיישב ב"עיר דוד" (היום "סילוואן"), השלוחה הדרומית של הר המוריה ובונה בה ארמון ומצודה. בנו שלמה כותב, אולי בהשראת מראה המצודה של אביו, פסוק בשיר השירים: "כמגדל דוד צווארך, בנוי לתלפיות...".

ירושלים של דוד ושלמה, העיר העליונה של ימי הבית השני, מתפשטת וגודלת אל הגבעה שממערב להר הבית, היא העיר העליונה של ימי הבית השני, ואשר שמה בפי כל בימינו הוא: "הר ציון" (וגם היא אתר מתחפש בפני עצמו). בסוף ימי הבית השני, ולפני כ-2000 שנה, בונה המלך הורדוס ארמון ומצודה על פסגת "הר ציון", במתחם המשתרע בימינו משער יפו ועד לפינה הדרום-מערבית של החומה הטורקית. במצודתו משלב המלך הבנאי שלושה מגדלים עצומי ממדים, אשר בסיסו המונומנטלי של אחד מהם (כנראה – "היפיקוס", ולדעת אחרים – "פצאל") נראה עד היום מימין לכניסה הראשית של מוזיאון מגדל דוד.

את השאריות של המגדל ההרודיאני, ראו גם הצלבנים שהגיעו לירושלים לפני כ-1000 שנה. ובהיותם נוצרים חדורי תחושת שליחות ומשיחות נוצרית, לא הססו לזהות את המגדל של ימי הבית השני, כמגדלו של King David, ולשער בחומה שלידו (בימינו איזור שער יפו) קראו: "שער דוד". כל מה שנותר כעת למוסלמים, בנוי החומה וממשיכיהם לדורותיהם, זה לבנות באיזור המצודה מסגד ולקרוא לו "מגדל הנביא דוד". אכן, שמו של מייסד מלכות "בית דוד" בישראל מונצח עד ימינו גם באתרים נוספים באיזור: הרחוב היורד משער יפו לכיוון הכותל נקרא עד היום "רחוב דוד". ממול לחומה ומעברו השני של הגיא בנוי לתלפיות "מלון המלך דוד", הנמצא בעצמו ברח' "דוד המלך".

ואנקדוטה לסיום: מיד לאחר מלחמת ששת ימים, פנו אל ראש העיר המיתולוגי של ירושלים, טדי קולק, הביאו לידיעתו את סיפורו של המגדל, וטענו שהגיע הזמן להחליף את שמו. שאל ראש העיר: "כמה זמן כבר קוראים לו כך?" ענו לו, בערך אלף שנים. אמר להם ראש העיר: "אז נמשיך עוד קצת...".

סיפורו של "מגדל דוד" הוא רק דוגמא אחת לתופעה מיוחדת באתריה של ירושלים: שמות נודדים מגבעה אחת לגבעה אחרת, חוצים גאיות ותקופות הסטוריות, מתחפשים, מחליפים תלבושות, תפאורות ושחקנים. ככה זה כשליעיר אחת יש 70 שמות.

(גילוי נאות: מאמר זה התפרסם בשנה שעברה בשינויים קלים)

על כוס קפה: ראיון עם ד"ר בואנו דה מסקיטה

שמי בואנו דה-מסקיטה.

משפחתנו הגיעה מגרוש ספרד: עברנו דרך הולנד-ברזיל-גוויאנה הצרפתית, והתיישבנו בסורינאם (SURINAME) במאה ה-17 (למוזיאון ישראל הגיעה בשנים האחרונות תכולת בית-הכנסת הספרדי-פורטוגזי "צדק ושלום" מסורינאם).

למדתי רפואה בהולנד וחזרתי לסורינאם. 7 שנות עבודתי כרופא בסורינאם, שהינה מדינה טרופית יפה, חמה ולחה, היו בית-הספר הטוב ביותר שלי. בהמשך למדתי בלונדון קורס עומק ברפואה טרופית. תכננתי לנסוע לאפריקה ולהמשיך להתמחות בסוג זה של רפואה, אך בורא עולם חשב אחרת.

4 מילים בעיתון מקצועי רפואי - "באר-שבע צריכה אותך" - הביאו אותי לארץ-ישראל (1979) ובסופו של דבר מצאתי את עצמי בשכונת גילה. תחילה עבדתי באזור גילה א' בקופות-חולים שונות, ובהמשך (1981) עברתי לגור ברח' התאנה (ומאז אני כאן, עוסק ברפואה כללית למבוגרים וילדים). לאחר שנה בארץ, התחלתי להתעניין ולעבוד ברפואה משלימה/אלטרנטיבית. לדעתי, בעתיד הקרוב הרפואה המשלימה תהיה ברירת המחדל, ואילו הרפואה הקונבנציונלית תחדל להיות הרפואה הרשמית ותטפל רק במצבים אקוטיים שבהם אין לרפואה המשלימה מענה לעתים קרובות, כמו: ביצוע ניתוחים ומתן תרופות מסוימות למצבי חירום והצלת חיים, וחיסונים מסוימים (שהצילו כבר הרבה אנשים).

להלן מספר דוגמאות למצבים ולשיטות הרפואה שאני מטפל בהם. מדובר במצבים לא שגרתיים והטיפול אינו מתאים לכל אחד.

תזונה: אי-אפשר לטפל ברפואה בשום תחום, בלי מידע משמעותי על תזונה. לדוגמא, נבטי ברוקולי וכרוב ניצנים יכולים להחליף או להשלים טיפול כימותראפי, וזה (ביחד עם מזונות אחרים כמו אוכמניות מכל הסוגים) אכן יהיה בוודאי הטיפול העיקרי בעתיד.

הומאופתיה: שיטה זו אינה מקובלת על רוב הרופאים. אך גם אם לא תמיד ניתן להסביר כיצד היא עובדת, אין בכך כדי למנוע מאנשים להתרפא. דוגמאות: (1) רעל נחשים בשם LACHESIS. כדור קטן אחד יכול לרפא מיגרנה מסוג מסוים אפילו לאחר 20 שנה של חולי. (2) ASA FOETIDA יכול למנוע ניתוח כליות גדול אצל ילדים שסובלים מ-REFLUX. (3) SEPIA יכול למנוע במקרים מסוימים ניתוח של צניחת רחם, כמו גם דיכאונות קשים. כל אלו הינם דוגמאות על קצה המזלג מתוך מגוון רחב של אפשרויות ריפוי בהומאופתיה.

אקופונקטורה (דיקור סיני): נביא כאן שתי דוגמאות קיצוניות. (1) כתף תפוסה, יד שאי-אפשר להרימה. מחט אחת ברגל והיד משתחררת ממצב תפוס של כמה חודשים. (2) צירי לידה מוקדמים. מחט אחת בלבד יכולה למנוע מאשה לשכב חודשים רבים במטה.

צמחים: כל רפואת הקדמונים מבוססת על צמחים ותזונה. ביערות האמזונס נמצא אוצר גדול של תרופות שיכולות לעזור לאנושות. זהו למעשה בית המרקחת הגדול ביותר

בעולם שעדיין לא נוצל, והוא נמצא גם ביערות שונים בעולם. MELISSA, למשל, הינה צמח הרגעה מערבי להפרעות קשב וריכוז (ADD, ADHD) אצל ילדים (ולעוד הרבה מטרות שונות). הרפואה המודרנית שכחה עיקר הריפוי: להקשיב לפציינט ולכל מה שהוא אומר, גם אם זה נשמע לא הגיוני. לדוגמא, חולה שדיווח שהוא מרגיש טפטוף קבוע של טיפת מים על הראש, קבל קנביס הומאופטי והתופעה נעלמה.

ולסיום, שתי דוגמאות פסיכוסומטיות: אם לילד יש דלקת אוזניים, ייתכן שמדובר בחיידק. אבל, קרוב לוודאי גם שהוא לא מסוגל לשמוע מלים קשות הנאמרות בבית, והילד מפתח את הדלקת באופן תת-הכרתי כדי למסך את אזנו כאמצעי הגנה. גם דלקת בשתן מופיעה לעתים קרובות אחרי כעסים (ישנו ביטוי מעניין בעברית: "עלה לו השתן לראש", וכך גם ביטויים שונים בעניין זה בשפות נוספות...).

בריאות איתנה לכל חברי הקהילה!

(ראיין: יעקב שניידר. כל חבר שמוכן לראיין או להתראיין מוזמן לפנות למערכת)

רבי יוסף ב"ר יצחק – בכור שור

יהודה ליבוביץ'

תולדות חייו: רבינו פעל בתוך המציאות של תקופת בעלי התוספות. הוא נימנה על תלמידיו של רבינו תם, על היחסים ביניהם ניתן ללמוד מלשוונותיהם בפנייתם אחד לשני, ר"י בכור שור כותב לרבינו תם: "הנני הקטן ממשמשיו ותלמידיו, מחלה פני מורי הרב". ורבינו תם קרא לו: "בחור זקן, החבר ר' יוסף". רבינו פעל בצפון צרפת במאה ה-12. אודות שנות חייו המדויקים, וכן פרטים ביחס למשפחתו אין בידינו מידע מדויק ואמין. כנראה שנולד בקירוב לשנת 1140, יש אומרים ששם אביו היה יצחק.

בין החוקרים חלוקות הדעות בקשר לזהותו של ר' יוסף בכור שור. ישנה דעה שרבינו הוא ר' יוסף מאורלינא"ש הנזכר בכמה תוספות בש"ס, ואילו דעה אחרת סבורה שאלו שני אישים שונים. הדעה המקובלת יותר היא שאכן מדובר באדם אחד, נובעת מכך שפירושים שונים המובאים בתוס' בשמו של ר' יוסף מאורלינא"ש מצויים גם בפירושו של ר' יוסף בכור שור על התורה. דוגמא לדבר מצויה בפירוש בכור שור על הפס' "והך את עפר הארץ והיה לכנים" (שמות, ח'): "נראה לי שהם כינים שחורים שקורין פוד"ש, שדרכם לבוא מן העפר" פירוש דומה לכך מובא בתוס' ד"ה "שמא יהרוג" (שבת י"ב, א'): "פירש הרב יוסף מאורליינ"ש דכינה היינו שחורה הקופצת דכתיב והך את עפר הארץ והיה לכנים ודרך שחורה הקופצת לצאת מן הארץ".

מטרות הפירוש ומאפייניו: רבינו כתב פירוש לתורה על דרך הפשט. אולם דרכו הפרשנית מורכבת ורבת פנים. מצויים אצלו פירושים, הדוחים את דרשות חז"ל בהלכה ובאגדה, משום שאינן תואמות את דרישות הפשט, ובצדן פירושים הרואים בדרשות חז"ל את פשט הכתוב. מצד אחד, אין רבינו מהסס לפרש כתוב בניגוד להלכה, אך מצד שני יש שהוא דוחה את פירוש הפשט מפני מדרש חז"ל.

אחד מסימני ההיכר של פירושו היא נטייתו להרבות בשימוש הביטוי "לפי הפשט". ביטוי זה הוא כעין סיסמא, שבעזרתה הוא יוצא למלחמה במדרשי ההלכה והאגדה של חז"ל.

הצהרות מתודולוגיות בדבר גישתו למדרשים, כפי שמצויות אצל רש"י ואצל ר' יוסף קרא, אינן נמצאות בפירוש רבינו, אולם רמזים לדרכו הפרשנית מפוזרים בחיבורו. כפרשן הפשט מחד, וכאחד מבעלי התוספות מאידך, הוא מנסה למצוא את דרכו בין שתי המגמות של פשט ודרש. לעתים ניכר, שהוא נכנע לדברי חז"ל משום כבודם וסמכותם, אף שהדבר הוא למורת רוחו. גישה זו הוא מנמק בכך ש"אין להשיב על דברי רבותינו, שאף הם כמלאכים לדעת אשר בארץ"; וכן ש"עליהם אין להשיב". אף רומז הוא לדרכו הפרשנית באמרו: "בשבעים פנים התורה נדרשת, ואני פירשתי אחר לשון עברי"; או "ואני ליישב לשון המקרא באתי".

לימוד זכות על האבות: ברבים מפירושו משתדל בכור שור להגן על אבות האומה, ונראה שגם למאפיין זה יש קשר הדוק לפולמוס האנטי-נוצרי, שכן הנוצרים נהגו להקניט את היהודים על כך שעקב חטאי אבותיהם הם נדחו בידי האל, שבחר בנוצרים במקומם. אחת הפרשות המרכזיות שסביבן התנהל פולמוס הוא פרשת חטא העגל. בחטא זה, מתגלים על פי הפשט גם בני" וגם אהרן בקלקלתם ובחטאם, בעשותם עגל זהב, 40 יום בלבד לאחר ששמעו במעמד הר סיני את הדיבר "לא תעשה לך פסל וכל תמונה". לבכור שור פירוש מקורי, המנקה את בני ישראל מעוון חמור, אך משלם מחיר לא מבוטל בפשט(שמות, ל"ב, א'): "עשה לנו אלוקים – שופט ודיין, מנהיג ודָבָר, כמו 'נתתיך אלוקים לפרעה', וכמו 'עד האלוקים יבא דבר שניהם', וחס ושלום לא נתכוונו לעבודה זרה, ונתינת הטעם מוכיח, דקאמרי (=שאמרו) 'כי זה משה האיש' [...] לא ידענו מה היה לו', אלמא (=הרי) במקום משה רצו להעמידו. ומה שאמר דוד 'וימירו כבודם בתבנית שור אוכל עשב' [שמשמע שאכן מדובר בעבודה זרה], הכי קאמר: שהמירו כבודם, משה שעשה לו הקב"ה ניסים ונפלאות על ידו, בתבנית שור, וישתחוו למסכה לכבדה, ולא לשם עבודה זרה".

כאשר צוה ה את משה

סמי וינדלינג

חודש אדר הינו חודש של סוף ספר שמות המתעסק בבניית המשכן, עם הפסקה בפרשת כי תשא על חטא העגל. אם בפרשיות תרומה ותצוה התורה מסבירה את תוכנית העבודה, אחרי חטא העגל, בפרשיות ויקהל ופקודי נכנסים לעשייה. בעשייה, בבניית המשכן של פרשת פקודי מודגש שמונה עשרה פעמים הביטוי "כאשר צוה ה את משה". מסורת בכמה קהילות, מתוכם קהילות של עמק הריין, לקרוא את החלקים האלו במנגינה מיוחדת. למה שמונה עשרה חזרות וממה נובעת ההדגשה הזו? תשובה לשאלה זו תביא אותנו לנקודת מבט מעניינת על תהליך בניית המשכן.

כתוב בפרקי אבות שבעשרה מאמרות נברא העולם. המאמרות האלה הינן "בראשית" ותשע פעמים "ויאמר א-להים" בפרשת הבריאה - הפרק הראשון של ספר בראשית.

מזל טוב

לרב יהושע שלקובסקי לרגל יום הולדתו ה-80

למאיר גוטשטיין לרגל יום הולדתו ה-90

למשפחת שוורץ להולדת הנכד

למשפחת רודמן לאירוסי הנכד

מזל טוב לרב אליעזר שווב ולרעייתו לחתונת הנכדה חנה עם רועי צנעני

למשפחת פולק להולדת הבן

למשפחות קליין להולדת הנכדות: שיג, בת לאליהו וחני. יעלה, בת לאגייה

וידידיה.

למשפחת מרמור להולדת הנכדה, בת לדניאל ושלומית

ברכת הדרך לדניאל היימוב לרגל גיורו

תנחומים

לסול כהן ומשפחתו על פטירת אשתו

למשפחת גלדין על פטירת חברנו נפתלי

כללי

במוצאי שבת בשלח התקיימה סעודת מלווה מלכה וסדר טו בשבט.

תודה רבה לכל המשתתפים!

שיעורים בבית הכנסת:

- בכל יום חמישי ב- 20:30 שיעורו של הרב אסף במסכת שבת.
- בכל בוקר ב- 5:30 לפני מניין ראשון שיעור ב"דעת תבונות".
- בכל יום שלישי ב- 20:30 שיעורו של מאיר רוזוג בספר שופטים.

law.golan@gmail.com

0546691911

אריאל גולן

amit.halle@gmail.com

0542024637

עמית הללה

ezragabbay@gmail.com

0543131451

עזרא גבאי

yossefhbd@gmail.com

0586741033

יוסף חיים בן דוד

eliahouk@gmail.com

0545723801

אליהו משה קליין

המילה "בראשית" מהווה מונולוג. אכן, בבריאה יש מאין, הבורא עולם לבד ולא יכול לדבר עם אף אחד. אבל אחר-כך, כשיש כבר התחלה של הברייה, הבורא כבר יכול לדבר בדו-שיח, אם לא עם ישראל, לפחות עם העצם של העם ושל האנושות. אם נסתכל ביחס אנכי בין הבורא לנברא, במפגש הטראנסדנטלי, הקדוש ברוך הוא משדר תשע מסרים לבני אדם, הכרחים לבניית העולם. אבל מהי מטרת בריאת העולם בעיני הבורא, אם לא לשכון בתוך העולם, להפוך לא-ל אימננטי, כפי שהוא אומר בפרשת תרומה - "ועשו לי מקדש ושכמנתי בתוכם"? לכן, בזכות בניית המשכן עם ישראל מחזיר לו תשובה לתשע מילים וכך מגיעים לדו-שיח של תשע דיבורים מכל צד ששווים שמונה עשר.

נוסיף גם שהביטויים כמו "כאשר צוה אותו א-להים" או "ככל אשר צוה אותו א-להים" מופיע שלוש פעמים בהקשר לנח בבניית התיבה שלו. ציווי א-להי לבנייה, אבל המכנה המשותף בין שני המקרים רחב יותר. הבנייה נעשתה כהצלה מהריסה, ממשבר רציני. בדורו של נח ממבול ומהשחתת הארץ במלוא המובן. ובדור המדבר מהפיכת המעצמה הגדולה של המאה השמונה עשרה לפני הספירה, תרבות מצרים שנטבעה בים סוף. הבנייה חדשה כתיקון כל המשברים הקודמים, נראה שזו המטרה של הבורא עולם והתפקיד העיקרי שהוא מצפה מאיתנו בעולם הזה!

חודש אדר, כידוע, הוא בעיקר סימן לשמחה המתרבה, בזכות פורים. אבל אפשר לראות את האירועים כרציניים. הפורענויות האנטישמיות הראשונות בהסטוריה. האיום הראשון על עצם קיום העם בזמן שעם ישראל בגלות, ופחות מתאבל על הבית בהשתתפתו למשתה של המלך אחשורוש. עם ישראל בתקופה זו, כבר לא מעוניין בלבנות בסגנון "כאשר צוה ה'". ובכן, התלמוד (במסכת חולין קלט:): מוצא מקור לאסתר מן התורה; "ואנכי הסתר אסתיר פני", או במילים אחרות הליקוי צלם א-להי (ה Gottesfinsternis של מרטין בובר). אבל, כפי שמסביר הפילוסוף האוסטרו-ישראלי, הליקוי הוא רק של הצלם א-להי, ולא של א-להים בפני עצמו! אם השם של הריבונות של עולם לא מופיע במגילת אסתר, הוא כן נמצא וכן משפיע, אבל לא באופן גלוי. העם מתחיל להבין את ההבדל ביחס לחסד נעורים ואהבת כלולות של דור המדבר, עם המשכן וכשהשכינה היתה שורה בתוך העם.

ומי תקף אותו? המן האגגי, מצאצאי עמלק. או, במילים אחרות, העם שנע ונד במדבר, עם שלא מרגיש מחוייבות למקום גיאוגרפי כלשהו. עם שלא ירא א-להים, ושלא מקבל דעה שונה מבחינתו. לו ישראל היה עושה רצונו של מקום, "כאשר צוה ה'", הסיפור של פורים לא היה קורה? וכמו כן, כל האיזמים הנוספים של ההיסטוריה, מסומלים בתורה עם עמלק כאב-טיפוס? אפשר לקוות!

